

ПОГОДЖЕНО

Протокол засідання педагогічної ради
Підзвіринецького ЗЗСО І-ІІІ ст.
від 28.08.2023р. № 1

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ Підзвіринецького ЗЗСО І-ІІІ ст.
від 28.08.2023р. № 04-0

**Освітня програма
Підзвіринецького ЗЗСО І-ІІІ ступенів
на 2023-2024 н.р.**

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ I. ВИМОГИ ДО ОСІБ, ЯКІ МОЖУТЬ РОЗПОЧАТИ НАВЧАННЯ ЗА ОСВІТНЬОЮ ПРОГРАМОЮ.....	7
РОЗДІЛ II.ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОГО НАВАНТАЖЕННЯ НА ВІДПОВІДНОМУ РІВНІ, ЙОГО РОЗПОДІЛ МІЖ ОСВІТНИМИ ГАЛУЗЯМИ ТА РОКАМИ НАВЧАННЯ.....	8
РОЗДІЛ III.НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН, ЩО ПЕРЕДБАЧАЄ ПЕРЕРОЗПОДІЛ ГОДИН МІЖ ОБОВ'ЯЗКОВИМИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНИМИ ПРЕДМЕТАМИ ПЕВНОЇ ОСВІТНЬОЇ ГАЛУЗІ, ЯКІ МОЖУТЬ ВИВЧАТИСЯ ОКРЕМО ТА/АБО ІНТЕГРОВАНО З ІНШИМИ ПРЕДМЕТАМИ.....	10
РОЗДІЛ IV.ПЕРЕЛІК НАВЧАЛЬНИХ ПРОГРАМ, ЗАТВЕРДЖЕНИХ ПЕДАГОГІЧНОЮ РАДОЮ, ЩО МІСТИТЬ ОПИС РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ УЧНІВ З НАВЧАЛЬНИХ ПРЕДМЕТІВ.....	16
РОЗДІЛ V.ОПИС ФОРМ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ТА ІНСТРУМЕНТАРІЮ ОЦІНЮВАННЯ.....	25

ВСТУП

Підзвіринецький ЗЗСО I-III ступенів у своїй діяльності керується Конституцією України, Законами України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», іншими законодавчими актами України, постановами Верховної Ради України, актами Президента України, прийнятими відповідно до Конституції та законів України, Кабінету Міністрів України, наказами Міністерства освіти і науки України, інших центральних органів виконавчої влади, іншими нормативно-правовими актами, Статутом закладу освіти.

Освітня програма Підзвіринецького ЗЗСО I-III ступенів є наскрізною, охоплює освіту на I (початкова освіта), II (базова середня освіта) та III (повна загальна середня освіта) ступенях навчання. Програма кожного рівня навчання у спрощеному вигляді являє собою сукупність предметних основних і додаткових освітніх програм, а також опис технологій їхньої реалізації. Таким чином, вона визначає єдність взаємопов'язаних основних і додаткових освітніх програм і відповідних їм освітніх технологій, що визначають зміст освіти, спрямованих на досягнення прогнозованого результату діяльності школи.

Головною метою закладу освіти є різнобічний розвиток, виховання і соціалізація особистості, яка усвідомлює себе громадянином України, здатна до життя в суспільстві та цивілізованій взаємодії з природою, має прагнення до самовдосконалення і навчання впродовж життя, готова до свідомого життєвого вибору та самореалізації, трудової діяльності та громадянської активності, тобто новий випускник.

Головними завданнями закладу освіти є:

- забезпечення реалізації права громадян на повну загальну середню освіту;
- виховання громадянина України;
- виховання шанобливого ставлення до родини, поваги до народних традицій і звичаїв, державної та рідної мови, національних цінностей українського народу та інших народів і націй;
- формування і розвиток соціально зрілої, творчої особистості з усвідомленою громадянською позицією, почуттям національної самосвідомості, особистості, підготовленої до професійного самовизначення;
- виховання в учнів поваги до Конституції України, державних символів України, прав і свобод людини і громадянина, почуття власної гідності, відповідальності перед законом за свої дії, свідомого ставлення до обов'язків людини і громадянина;
- розвиток особистості здобувача освіти, його здібностей і обдарувань, наукового світогляду;
- реалізація права учнів на вільне формування політичних і світоглядних переконань;
- виховання свідомого ставлення до свого здоров'я та здоров'я інших громадян як найвищої соціальної цінності, формування засад здорового способу життя, збереження і зміцнення фізичного та психічного здоров'я учнів;
- генерація нових знань та розвиток відчуття соціальної справедливості;
- створення умов для оволодіння системою наукових знань про природу, людину і суспільство.

Саме виховання компетентної, відповідальної за своє життя людини і є головним завданням закладу освіти.

Заклад освіти несе відповідальність перед особою, суспільством і державою за:

- безпечні умови освітньої діяльності;
- дотримання державних стандартів освіти;
- дотримання договірних зобов'язань з іншими суб'єктами освітньої, виробничої, наукової діяльності, у тому числі зобов'язань за міжнародними угодами;
- дотримання фінансової дисципліни.

У відповідності до чинного законодавства заклад освіти здійснює освітній процес відповідно до рівнів загальноосвітніх програм трьох ступенів освіти:

I ступінь - початкова освіта;

II ступінь - базовасередня освіта;

III ступінь – повна загальна середня освіта.

Призначення кожного ступеня навчання визначається Типовим положенням про загальноосвітній навчальний заклад та окреслено у відповідних Типових освітніх програмах.

Основними засобами досягнення мети, виконання завдань та реалізації призначення закладу освіти є засвоєння учнями обов'язкового мінімуму змісту загальноосвітніх програм.

Освітні програми, реалізовані в закладі освіти, спрямовані на:

- формування у здобувачів освіти сучасної наукової картини світу;
- виховання працьовитості, любові до природи;
- розвиток в здобувачів освіти національної самосвідомості;
- формування людини та громадянина, яка прагне вдосконалювання та перетворення суспільства;
- інтеграцію особистості в систему світової та національної культури;
- рішення задач формування загальної культури особистості, адаптації особистості до життя в суспільстві;
- виховання громадянськості, поваги до прав і свобод людини, поваги до культурних традицій та особливостей населення регіону, України та інших народів в умовах багатонаціональної держави;
- формування потреби здобувачів освіти до самоосвіти, саморозвитку, самовдосконалення.

Досягнення мети, тим самим призначення закладу освіти, забезпечується шляхом формування ключових компетентностей, необхідних кожній сучасній людині для успішної життєдіяльності, визначених Законом України «Про освіту»:

- вільне володіння державною мовою;
- здатність спілкуватися рідною та іноземними мовами;
- математична компетентність;
- компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій;
- інноваційність;
- екологічна компетентність;
- інформаційно-комунікаційна компетентність;
- навчання впродовж життя;
- громадянські та соціальні компетентності, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, з усвідомленням рівних прав і можливостей;
- культурна компетентність;
- підприємливість та фінансова грамотність;
- інші компетентності, передбачені Державним стандартом освіти.

Спільними для всіх компетентностей є такі вміння: читання з розумінням, уміння висловлювати власну думку усно і письмово, критичне та системне мислення, здатність логічно обґрунтовувати позицію, творчість, ініціативність, вміння конструктивно керувати емоціями, оцінювати ризики, приймати рішення, розв'язувати проблеми, здатність співпрацювати з іншими людьми.

Освітню програму побудовано із врахуванням таких принципів:

- дитиноцентризму і природовідповідності;
- узгодження цілей, змісту і очікуваних результатів навчання;
- науковості, доступності і практичної спрямованості змісту;
- наступності і перспективності навчання;
- взаємозв'язаного формування ключових і предметних компетентностей;

–логічної послідовності і достатності засвоєння учнями предметних компетентностей;

–можливостей реалізації змісту освіти через предмети або інтегровані курси;

–творчого використання вчителем програми залежно від умов навчання;

–адаптації до індивідуальних особливостей, інтелектуальних і фізичних можливостей, потреб та інтересів.

Освітня програма спрямована на всебічний розвиток дитини, її талантів, здібностей, компетентностей та наскрізних умінь відповідно до вікових та індивідуальних психофізіологічних особливостей і потреб, формування цінностей та розвиток самостійності, творчості, допитливості, що забезпечують її готовність до життя в демократичному й інформаційному суспільстві.

Освітня програма передбачає:

– забезпечення повноти, систематичності та усвідомленості знань, їх міцності та дієвості, що виражається в свідомому оперуванні ними, у здатності мобілізувати попередні знання для отримання нових, а також сформованість найважливіших як спеціальних, так і загально-навчальних умінь і навичок;

– формування основ соціальної адаптації та життєвої компетентності дитини;

– виховання елементів природодоцільного світогляду, розвиток позитивного емоційно-ціннісного ставлення до довкілля;

– утвердження емоційно-ціннісного ставлення до практичної та духовної діяльності людини, розвиток потреби в реалізації власних творчих здібностей дітей.

Освітня програма визначає:

1) вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за цією Освітньою програмою

2) загальний обсяг навчального навантаження, орієнтовну тривалість і можливі взаємозв'язки окремих предметів, факультативів, курсів за вибором тощо, зокрема їх інтеграції, а також розподіл навчального навантаження між освітніми галузями за роками навчання;

3) навчальний план, що передбачає перерозподіл годин між обов'язковими для вивчення навчальними предметами певної освітньої галузі, які можуть вивчатися окремо та/або інтегровано з іншими предметами;

4) перелік навчальних програм, затверджених педагогічною радою, що містить опис результатів навчання учнів з навчальних предметів (інтегрованих курсів);

5) опис форм організації освітнього процесу та інструментарію оцінювання;

Освітня програма окреслює підходи до планування й організації у закладі освіти єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення учнями обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом початкової, базової середньої та профільної середньої освіти.

Освітня програма розроблена на виконання:

- Закону України «Про освіту»;

- Закону України «Про повну загальну середню освіту»;

I ступеня (початкова освіта):

➤ КОНЦЕПЦІЇ реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти “Нова українська школа” на період до 2029 року (схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14 грудня 2016 року №988 «Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року»);

➤ Державного стандарту початкової освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України №87 від 21.02.2018 (із змінами, внесеними згідно з Постановами КМ України № 688 від 24.07.2019 № 898 від 30.09.2020).

➤ Для 1-2 класів – Типової освітньої програми, розробленої під керівництвом Шияна Р.Б. (наказ МОН України від 12.08.2022 № 743-22);

➤ Для 3-4 класів – Типової освітньої програми, розробленої під керівництвом Шияна Р.Б. (наказ МОН України від 12.08.2022 № 743-22).

II ступеня (базова середня освіта):

5, 6 клас (адаптаційний цикл базової середньої освіти):

➤ Наказу МОН України від 19.02.2021 №235 «Про затвердження типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти»;

➤ Державного стандарту базової середньої освіти (Постанова КМУ від 30.09.2020 №898);

➤ наказу МОН України від 01.04.2022 № 289 «Про затвердження методичних рекомендацій щодо оцінювання навчальних досягнень учнів 5-6 класів, які здобувають освіту відповідно до нового Державного стандарту базової середньої освіти»,

7, 8, 9:

➤ Наказу МОН України від 20.04.2018 №405 «Про затвердження типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня» (за Типовими освітніми програмами закладів загальної середньої освіти II ступеня, таблиця 1).

➤ Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти (6-11 класи) постанова КМУ від 23.11.2011 №1392;

➤ Листа Міністерства освіти і науки України від 30.08.2021 №1/9-436 «Щодо організації навчання осіб з особливими освітніми потребами у закладах загальної середньої освіти у 2021/2022 навчальному році».

III ступеня (повна загальна середня освіта):

10, 11 класи:

➤ Наказу МОН України від 20.04.2018 №408 (у редакції наказу МОН від 28.11.2019 №1493 зі змінами, внесеними наказом МОН від 31.03.2020 №464) "Про затвердження типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти III ступеня" (за Типовими освітніми програмами закладів загальної середньої освіти III ступеня, таблиця 2).

I. ВИМОГИ ДО ОСІБ, ЯКІ МОЖУТЬ РОЗПОЧАТИ НАВЧАННЯ ЗАОСВІТНЬОЮ ПРОГРАМОЮ

Початкова освіта здобувається, як правило, з шести років. Діти, яким на 1 вересня поточного навчального року виповнилося сім років, повинні розпочинати здобуття початкової освіти цього ж навчального року. Діти, яким на 1 вересня поточного навчального року не виповнилося шести років, можуть розпочинати здобуття початкової освіти цього ж навчального року за бажанням батьків або осіб, які їх замінюють. Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття початкової освіти з іншого віку.

Навчання за освітньою програмою *базової середньої освіти* можуть розпочинати учні, які на момент зарахування (переведення) до закладу загальної середньої освіти, що забезпечує здобуття відповідного рівня повної загальної середньої освіти, досягли результатів навчання, визначених у Державному стандарті початкової освіти, що підтверджено відповідним документом (свідоцтвом досягнень, свідоцтвом про здобуття початкової освіти).

У разі відсутності результатів річного оцінювання з будь-яких предметів та/або державної підсумкової атестації за рівень початкової освіти учні повинні пройти відповідне оцінювання упродовж першого семестру навчального року. Для проведення оцінювання наказом керівника закладу освіти створюється комісія, затверджується її склад (голова та члени комісії), а також графік проведення оцінювання та перелік завдань з навчальних предметів. Протокол оцінювання рівня навчальних досягнень складається за формою згідно з додатком 2 до Положення про індивідуальну форму здобуття загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України 12 січня 2016 року № 8 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 10 липня 2019 року № 955), зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 03 лютого 2016 р. за № 184/28314.

Базова середня освіта здобувається, як правило, після здобуття початкової освіти. Діти, які здобули початкову освіту на 1 вересня поточного навчального року повинні розпочинати здобуття базової середньої освіти цього ж навчального року. Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття базової середньої освіти за інших умов.

Повну загальну середню освіту можуть здобувати особи, які завершили здобуття базової середньої освіти. Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття повної загальної середньої освіти за інших умов.

II. ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОГО НАВАНТАЖЕННЯ НА ВІДПОВІДНОМУ РІВНІ, ЙОГО РОЗПОДІЛ МІЖ ОСВІТНІМИ ГАЛУЗЯМИ ТА РОКАМИ НАВЧАННЯ

Загальний обсяг навчального навантаження для здобувачів освіти на 2023-2024 навчальний рік становить:

- для учнів 1-х класів школи складає 770 годин/навчальний рік;
- для учнів 2-х класів - 840 годин/навчальний рік;
- для учнів 3-х класів - 875 годин/навчальний рік;
- для учнів 4-х класів - 875 годин/навчальний рік;
- для учнів 5-х класів - 1050 годин/навчальний рік;
- для учнів 6-х класів - 1120 годин/навчальний рік;
- для учнів 7-х класів - 1120 годин/навчальний рік;
- для учнів 8-х класів - 1102,5 годин/навчальний рік,
- для учнів 9-х класів - 1190 годин/навчальний рік;
- для учнів 10-х класів - 1155 год/навчальний рік;
- для учнів 11-х класів - 1050 год/навчальний рік.

Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у навчальному плані для учнів 1- 4-х класів (додаток 1), для 5-6-го класу (додаток 2), 7-9 класів (додаток 3), для 10-го і 11-го класів (додаток 4).

Перелік освітніх галузей для 1-2-х класів

Мовно-літературна, зокрема рідномовна освіта (українська мова та література) (МОВ), іншомовна освіта (англійська мова) (ІНО), математична (МАО), природнича (ПРО), технологічна (ТЕО), інформативна (ІФО), соціальна і здоров'язбережувальна (СЗО), громадянська та історична (ГІО), мистецька (МІО), фізкультурна (ФІО).

Перелік освітніх галузей для 3-4-х класів

Мовно-літературна, зокрема рідномовна освіта (українська мова та література) (МОВ), іншомовна освіта (англійська мова) (ІНО), математична (МАО), природнича (ПРО), технологічна (ТЕО), інформативна (ІФО), соціальна і здоров'язбережувальна (СЗО), громадянська та історична (ГІО), мистецька (МІО), фізкультурна (ФІО).

5 клас НУШ

- Мовно-літературна
- Математична
- Природнича
- Соціальна і здоров'язбережувальна
- Громадянська та історична
- Технологічна
- Інформатична
- Мистецька
- Фізична культура

Перелік освітніх галузей для школи II ступеня

- Мови і літератури
- Суспільствознавство
- Мистецтво
- Математика
- Природознавство
- Технології
- Здоров'я і фізична культура

Перелік освітніх галузей для школи III ступеня

- Мови і літератури
- Суспільствознавство
- Естетична культура

- Математика
- Природознавство
- Технології
- Здоров'я і фізична культура

Навчальні плани II та III ступенів передбачають реалізацію освітніх галузей Базового навчального плану Державного стандарту через окремі предмети. Вони охоплюють інваріантну складову, сформовану на державному рівні, яка є спільною для всіх закладів загальної середньої освіти незалежно від підпорядкування і форм власності, та варіативну складову, що є шкільним компонентом і задовольняє освітні потреби учнів та їх батьків.

Повноцінність базової та повної загальної середньої освіти забезпечується реалізацією як інваріантної, так і варіативної складових, які в обов'язковому порядку фінансуються з бюджету.

Навчальні плани для 10-11 класів реалізуються через освітні галузі Базового навчального плану Державного стандарту через окремі предмети і курси за вибором. Вони містять усі предмети інваріантної складової, передбачені обраним варіантом навчальних планів, сформовану на державному рівні, яка є спільною для всіх закладів загальної середньої освіти незалежно від підпорядкування і форм власності, та варіативну складову, яка відповідає переліку, затвердженому наказом директора школи.

Години варіативної складової розподіляються на:

- на поглиблене вивчення предметів,
- введення курсів за вибором, факультативів.

Організація освітнього процесу заснована на досягненні очікуваних результатів, зазначених у типових освітніх програмах трьох ступенів навчання.

ІІІ. НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН, ЩО ПЕРЕДБАЧАЄ ПЕРЕРОЗПОДІЛ ГОДИН МІЖ ОБОВ'ЯЗКОВИМИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНИМИ ПРЕДМЕТАМИ ПЕВНОЇ ОСВІТНЬОЇ ГАЛУЗІ, ЯКІ МОЖУТЬ ВИВЧАТИСЯ ОКРЕМО ТА/АБО ІНТЕГРОВАНО З ІНШИМИ ПРЕДМЕТАМИ

Загальні засади

Форма власності: комунальна.

Режим роботи навчального закладу: п'ятиденний.

Мованавчання: українська.

Структура 2023-2024 навчального року

Навчальні заняття організуються за семестровою системою:

I семестр – 1 вересня - 22 грудня 2023 року,

II семестр – 22 січня - 13 червня 2024 року.

Упродовж навчального року для учнів проводяться канікули:

Навчальні екскурсії для учнів 1-4 класів та навчальна практика для учнів 5-8, 10 класів у 2023-2024 навчальному році організуються відповідно до інструктивно-методичного листа Міністерства освіти і науки України від 06.02.2008 № 1/9-61 «Методичні рекомендації щодо організації навчально-виховного процесу під час проведення навчальних екскурсій та навчальної практики учнів загальноосвітніх навчальних закладів» та згідно рішення педради проводяться упродовж навчального року.

Початок занять – 09.00 год.

Тривалість уроків початкової та основної школи - відповідно до статті 16 закону України «Про повну загальну середню освіту»:

- у 1-му класі – 35 хвилин,
- у 2-4-х – 40 хвилин,
- у 5-11-х – 45 хвилин.

Тривалість перерв між уроками (відповідно до розділу V пункту 3 Санітарного регламенту для закладів загальної середньої освіти, затвердженого наказом МОЗ № 2205 від 25.09.2020) встановлюється з урахуванням потреби в організації активного відпочинку і харчування учнів: малих перерв тривалістю 10 хвилин, великих-тривалістю 20 хвилин (після другого і четвертого уроків). Розклад уроків складається з урахуванням динаміки працездатності учнів протягом дня, тижня, семестру, чергування видів діяльності і раціонального розподілу навчального навантаження.

Факультативні заняття проводяться в період основних занять із обов'язковою перервою за затвердженим розкладом.

У 2023-2024 навчальному році у закладі освіти сформовано 11 класів.

Гранична наповнюваність класів встановлюється відповідно Закону України «Про повну загальну середню освіту».

Середня наповнюваність класів Підзвіринецького ЗЗСО І-ІІІ ст.:

1-4 класів – 9,25 учнів

5-9 класів – 14 учні

10-11 класів – 10 учнів

По школі - 11,5 учні.

Навчальний план дає цілісне уявлення про зміст і структуру першого рівня освіти, встановлює погодинне співвідношення між окремими предметами за роками навчання, визначає гранично допустиме тижневе навантаження учнів.

Навчальні плани передбачають реалізацію освітніх галузей Базового навчального плану Державного стандарту через окремі предмети.

Навчальний план на 2023/2024 н. р. для першого та другого класів розроблено на основі типової освітньої програми для 1-2 класів (під керівництвом Шияна Р. Б.), для третього та четвертого класів – на основі типової освітньої програми для 3-4 класів (під керівництвом Шияна Р. Б.), затверджені наказом Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022 № 743 «Про затвердження типових освітніх та навчальних програм для 1-2 та 3-4 класів закладів загальної середньої освіти та визнання такими, що втратили чинність, деяких наказів Міністерства освіти і науки України»

Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у навчальному плані (додатки 1-4).

Поділ класів на групи здійснюється відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 20.02.2002 №128 «Про затвердження нормативів наповнюваності груп дошкільних навчальних закладів (ясел-садків) компенсуючого типу, класів спеціальних загальноосвітніх шкіл (шкіл-інтернатів), груп подовженого дня і виховних груп загальноосвітніх навчальних закладів усіх типів» та Порядку поділу класів на групи при вивченні окремих предметів у загальноосвітніх навчальних закладах, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України від 6 березня 2002 року за № 229/6517 (зі змінами): при вивченні предмета інформатики – у 5, 6, 9-му класах.

Навчальний план закладу охоплює інваріантну складову, сформовану на державному рівні, та варіативну складову, в якій передбачено збільшення годин на вивчення окремих предметів інваріантної складової.

З урахуванням особливостей закладу освіти та індивідуальних освітніх потреб здобувачів освіти варіативною частиною передбачено виділити додаткові години на:

➤ збільшення годин на вивчення окремих предметів інваріантної складової:

Українська мова – по 1 годині у 5,7,9,10 класах

Англійська мова – 1 година у 11 класі

Математика – 1 година у 10 класі

Історія України – 1 година у 10 класі

Навчальне навантаження на учня у всіх класах витримано в межах норми.

При розподілі годин варіативної складової робочого навчального плану враховано, що гранично допустиме навантаження вираховується на одного учня, а уроки фізичної культури не враховуються при визначенні цього показника.

Додаток 1
(складений відповідно до таблиці
типової освітньої програми,
розробленої під керівництвом
Шияна Р.Б. (наказ МОН України
від 12.08.2022 № 743-22)

Навчальний план для 1-4 класів

Предмети	К-сть годин на тиждень у класах			
	1 кл.	2 кл.	3 кл.	4 кл.
Інваріантна складова				
Українська мова	5	5	5	5
Англійська мова	2	3	3	3
Математика	3	3	4	4
Я досліджую світ Галузі:	7	8	7	7
Мовно-літературна	2	2	2	2
Математична	1	1	1	1
Природнича	1	1	1	1
Технологічна	1	1	1	1
Соціальна і здоров'язбережувальна	1	1	1	1
Громадянська та історична	1	1	1	1
Інформатика		1	1	1
Музичне мистецтво,	1	1	1	1
Образотв. мистецтво	1	1	1	1
Фізична культура	3	3	3	3
Разом (без фізичної культури)	22	24	25	25
Варіативна складова, предмети за вибором				
Гранично допустиме тижневе навчальне навантаження на 1 учня	20	22	23	23
Сумарна кількість навчальних годин, що фінансується з бюджету	23	25	26	26

Додаток 2
(згідно Типової освітньої програми
для 5-9 класів закладів загальної
середньої освіти (наказ МОН України
№235 від 19.05.2022))

Навчальний план для 5-го класу

Освітня галузь	Перелік предметів та галузевих інтегрованих курсів	Кількість годин на тиждень	Кількість годин на тиждень
		5 клас	6 клас
Мовно-літературна	Українська мова	4+1	4
	Українська література	2	2
	Зарубіжна література	2	2
	Англійська мова	3,5	3,5
Математична	Математика	5	5
Природнича	Інтегрований курс «Пізнаємо природу»	2	2
	Географія		2
Соціальна і здоров'язбережувальна	Інтегрований курс «Здоров'я, безпека та добробут»	1	1
	Етика	0,5	0,5
Громадянська та історична	Інтегрований курс «Досліджуємо історію і суспільство. 5-6 клас»	1	2
Інформатична	Інформатика	1/1	1/1
Технологічна	Технології	2	2
Мистецька	Інтегрований курс «Мистецтво»	2	2
Фізична культура	Фізична культура	3	3
Разом		29+1 +1(поділ)	32 +1(поділ)
Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, курсів за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять		1	
Гранично допустиме навчальне навантаження		28	31

Додаток 3
(Згідно освітньої програми II ступеня,
складений відповідно до таблиці 1
Типової освітньої програми (наказ
МОН України від 20.04.2018 №405)

Навчальний план для 7-9 класів

Предмети	Кількість годин на тиждень у класах		
	7 клас	8 клас	9 клас
Інваріантна складова			
Українська мова	2,5+1	2	2+1
Українська література	2	2	2
Англійська мова	3	3	3
Зарубіжна література	2	2	2
Історія України	1	1,5	1,5
Всесвітня історія	1	1	1
Основи правознавства			1
Музичне мистецтво.	1		
Образотворче мистецтво.	1		
Мистецтво		1	1
Математика			
Алгебра	2	2	2
Геометрія	2	2	2
Біологія	2	2	2
Географія	2	2	1,5
Фізика	2	2	3
Хімія	1,5	2	2
Трудове навчання	1	1	1
Інформатика	1	2	2/2
Основи здоров'я	1	1	1
Фізична культура	3	3	3
Разом	31+1	31,5	33+1
Варіативна складова			
Додатковий час на предмети, факультативи, індивідуальні заняття та консультації	1		1
Християнська етика			
Граничне навантаження на учня	32	33	33
Сумарна кількість навчальних годин, що фінансується з бюджету	33,5	34,5	36

Додаток 4

(складений відповідно до таблиці 2
Типової освітньої програми (наказ
МОН України від 20.04.2018 №408 (в
редакції наказу МОН України від
28.11.2019 №1493))

Навчальний план для 10, 11 класів

Навчальні предмети, класи	Кількість годин на тиждень у класах	
	10 кл.	11 кл.
Інваріантна складова	27	26
Українська мова	2+1	2
Українська література	2	2
Зарубіжна література	1	1
Англійська мова	2	2+1
Історія України	1,5+1	1,5
Всесвітня історія	1	1
Громадянська освіта	2	
Математика (алгебра і початки аналізу та геометрія)	3+1	3
Біологія і екологія	2	2
Географія	1,5	1
Фізика і астрономія	3	3
Астрономія		1
Хімія	1,5	2
Фізична культура	3	3
Захист України	1	1,5
Вибірково-обов'язкові предмети: (Інформатика, Технології, Мистецтво)		
Технології	2	1
Мистецтво	1	2
Разом	30+3	29+1
Варіативна складова		
Додаткові години на профільні, окремі базові предмети, спецкурси, факультативи та індивідуальні заняття	3	1
Граничне навантаження на учня	33	33
Всього фінансується (без урахування поділу класу на групи)	36	36

IV. ПЕРЕЛІК НАВЧАЛЬНИХ ПРОГРАМ, ЗАТВЕРДЖЕНИХ ПЕДАГОГІЧНОЮ РАДОЮ, ЩО МІСТИТЬ ОПИС РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ УЧНІВ З НАВЧАЛЬНИХ ПРЕДМЕТІВ

I СТУПІНЬ

Предмет	Програма
1 клас	
Українська мова	Типова освітня програма для закладів загальної середньої освіти, розроблена під керівництвом Р.Б.Шияна (1 – 2 класи). Наказ Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022 № 743-22
Математика	
Англійська мова	
«Я досліджую світ»	
«Мистецтво»	
Фізична культура	
2 клас	
Українська мова	Типова освітня програма для закладів загальної середньої освіти, розроблена під керівництвом Р.Б.Шияна (1 – 2 класи). Наказ Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022 № 743-22
Математика	
Англійська мова	
«Я досліджую світ»	
«Мистецтво»	
Фізична культура	
Я досліджую світ (інформатика)	
3 клас	
Українська мова	Типова освітня програма для закладів загальної середньої освіти, розроблена під керівництвом Р.Б. Шияна 3 – 4 класи. Наказ Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022 № 743-22
Математика	
Англійська мова	
«Я досліджую світ»	
«Мистецтво»	
Фізична культура	
Інформатика	

4 клас	
Українська мова	Типова освітня програма для закладів загальної середньої освіти, розроблена під керівництвом Р.Б. Шияна 3 – 4 класи. Наказ Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022 № 743-22
Математика	
Англійська мова	
«Я досліджую світ»	
«Мистецтво»	
Фізична культура	
Інформатика	

ІСТУПІНЬ

Предмет	Програма
5-6 клас	
Українська мова	Модельна навчальна програма «Українська мова 5-6 кл.» Заболотний та ін. (наказ МОН України від 12.07.2021 №795)
Українська література	Модельна навчальна програма «Українська література 5-6 кл. Архипова, Січкач, Шило.» (наказ МОН України від 12.07.2021 №795)
Зарубіжна література	Модельна навчальна програма «Зарубіжна література 5-6 кл. Ніколенко та ін.» (наказ МОН України від 12.07.2021 №795)
Іноземна мова (англ. мова)	Модельна навчальна програма «Іноземна мова 5-9 кл. Зимомря та ін.» (наказ МОН України від 12.07.2021 №795)
Математика	Модельна навчальна програма «Математика 5-6 кл. Скворцова, Тарасенкова.» (наказ МОН України від 12.07.2021 №795)
Інтегрований курс «Пізнаємо природу»	Модельна навчальна програма «Пізнаємо природу 5-6 кл. Коршевніюк.» (наказ МОН України від 12.07.2021 №795)
Географія	Модельна навчальна програма «Географія. 6-9 класи», Запотоцький та ін. Наказ Міністерства освіти і науки України від 12.07.2021 № 795 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 11.04.2022 № 324)
Інтегрований курс «Здоров'я, безпека та добробут»	Модельна навчальна програма «Здоров'я, безпека та добробут 5-6 кл. Воронцова та ін.» (наказ МОН України від 12.07.2021 №795)
Етика	Модельна навчальна програма «Етика 5-6 кл. Ашортія та ін.» (наказ МОН України від 12.07.2021 №795)
Досліджуємо історію та суспільство	Модельна навчальна програма «Досліджуємо історію і суспільство 5-6 кл. Васильків та ін.» (наказ МОН України від 12.07.2021 №795)
Інформатика	Модельна навчальна програма «Інформатика 5-6 кл. Ривкінд та ін.» (наказ МОН України від 12.07.2021 №795)
Технології	Модельна навчальна програма «Технології 5-6 кл. Ходзицька та ін.» (наказ МОН України від 12.07.2021 №795)
Інтегрований курс «Мистецтво»	Модельна навчальна програма «Мистецтво 5-6 кл. Масол, Просіна.» (наказ МОН України від 12.07.2021 №795)
7 клас	
Українська мова	Програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Українська мова. 5-9 класи» (наказ МОН України від 07.06.2017 №804)
Українська література	Програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Українська література. 5-9 класи» (наказ МОН України від 07.06.2017 №804)

Алгебра	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Математика.5-9 класи» (авт. Бурда М.І., Мальований Ю.І.) (наказ МОН України від 07.06.2017 №804)
Геометрія	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Математика.5-9 класи» (авт. Бурда М.І., Мальований Ю.І.) (наказ МОН України від 07.06.2017 №804)
Зарубіжна література	Навчальна програма для закладів загальної середньої освіти «Зарубіжна література. 6-9 класи» (наказ Міністерства освіти і науки України від 03 серпня 2022 року № 698)
Англійська мова	Навчальні програми з іноземних мов для загальноосвітніх навчальних закладів і спеціалізованих шкіл із поглибленим вивченням іноземних мов 5-9 класи» (наказ МОН від 07.06.2017 №804)
Біологія	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Біологія.6-9 класи» (наказ МОН України від 07.06.2017 №804)
Географія	Навчальна програма для закладів загальної середньої освіти «Географія.6-9 класи» (наказ Міністерства освіти і науки України від 03 серпня 2022 року № 698)
Хімія	Програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Хімія.7-9 класи» (наказ МОН України від 07.06.2017 №804)
Фізика	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Фізика.7-9 класи» (наказ МОН України від 07.06.2017 №804)
Історія України	Навчальна програма для закладів загальної середньої освіти «Історія України.6-11 класи» (наказ Міністерства освіти і науки України від 03 серпня 2022 року № 698)
Всесвітня історія	Навчальна програма для закладів загальної середньої освіти «Історія України.6-11 класи» (наказ Міністерства освіти і науки України від 03 серпня 2022 року № 698)
Трудове навчання	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Трудове навчання.5-9 класи» (наказ МОН України від 07.06.2017 №804)
Основи здоров'я	Навчальна програма для закладів загальної середньої освіти «Основи здоров'я. 6-9 класи» (наказ Міністерства освіти і науки України від 03 серпня 2022 року № 698)
Інформатика	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Інформатика.5-9 класи» (наказ МОН України від 07.06.2017 №804)
Фізична культура	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Фізична культура.5-9 класи» (автори Тимчик М.В., Алексейчук Є.Ю. та інші). (наказ МОН України від 23.10.2017 №1407)
Мистецтво	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Мистецтво.5-9 класи (авт. Л. Масол)» (наказ МОН України від 07.06.2017 №804)
8 клас	
Українська мова	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Українська мова.5-9 класи» (наказ МОН України від 07.06.2017 №804)

Українська література	Програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Українська література. 5-9 класи» (наказ МОН України від 07.06.2017 №804)
Алгебра	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Математика. 5-9 класи» (авт. Бурда М.І., Мальований Ю.І.) (наказ МОН України від 07.06.2017 №804)
Геометрія	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Математика. 5-9 класи» (авт. Бурда М.І., Мальований Ю.І.) (наказ МОН України від 07.06.2017 №804)
Зарубіжна література	Навчальна програма для закладів загальної середньої освіти «Зарубіжна література. 6-9 класи» (наказ Міністерства освіти і науки України від 03 серпня 2022 року № 698)
Англійська мова	Навчальні програми з іноземних мов для загальноосвітніх навчальних закладів і спеціалізованих шкіл із поглибленим вивченням іноземних мов 5-9 класи» (наказ МОН від 07.06.2017 №804)
Біологія	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Біологія. 6-9 класи» (наказ МОН України від 07.06.2017 №804)
Географія	Навчальна програма для закладів загальної середньої освіти «Географія. 6-9 класи» (наказ Міністерства освіти і науки України від 03 серпня 2022 року № 698)
Хімія	Програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Хімія. 7-9 класи» (наказ МОН України від 07.06.2017 №804)
Фізика	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Фізика. 7-9 класи» (наказ МОН України від 07.06.2017 №804)
Історія України	Навчальна програма для закладів загальної середньої освіти «Історія України. 6-11 класи» (наказ Міністерства освіти і науки України від 03 серпня 2022 року № 698)
Всесвітня історія	Навчальна програма для закладів загальної середньої освіти «Історія України. 6-11 класи» (наказ Міністерства освіти і науки України від 03 серпня 2022 року № 698)
Трудове навчання	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Трудове навчання. 5-9 класи» (наказ МОН України від 07.06.2017 №804)
Основи здоров'я	Навчальна програма для закладів загальної середньої освіти «Основи здоров'я. 6-9 класи» (наказ Міністерства освіти і науки України від 03 серпня 2022 року № 698)
Інформатика	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Інформатика. 5-9 класи» (наказ МОН України від 07.06.2017 №804)
Фізична культура	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Фізична культура. 5-9 класи» (автори Тимчик М.В., Алексеїчук Є.Ю. та інші). (наказ МОН України від 23.10.2017 №1407)
Мистецтво	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів. «Мистецтво. 5-9 класи (авт. Л. Масол)» (наказ МОН України від 07.06.2017 №804)

9 клас	
Українська мова	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Українська мова. 5-9 класи» (наказ МОН України від 07.06.2017 №804).
Українська література	Програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Українська література. 5-9 класи» (наказ МОН України від 07.06.2017 №804)
Алгебра	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Математика. 5-9 класи» (авт. Бурда М.І., Мальований Ю.І.) (наказ МОН України від 07.06.2017 №804)
Геометрія	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Математика. 5-9 класи» (авт. Бурда М.І., Мальований Ю.І.) (наказ МОН України від 07.06.2017 №804)
Зарубіжна література	Навчальна програма для закладів загальної середньої освіти «Зарубіжна література. 6-9 класи» (наказ Міністерства освіти і науки України від 03 серпня 2022 року № 698)
Англійська мова	Навчальні програми з іноземних мов для загальноосвітніх навчальних закладів і спеціалізованих шкіл із поглибленим вивченням іноземних мов 5-9 класи» (наказ МОН від 07.06.2017 №804)
Біологія	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Біологія. 6-9 класи» (наказ МОН України від 07.06.2017 №804)
Географія	Навчальна програма для закладів загальної середньої освіти «Географія. 6-9 класи» (наказ Міністерства освіти і науки України від 03 серпня 2022 року № 698)
Хімія	Програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Хімія. 7-9 класи» (наказ МОН України від 07.06.2017 №804)
Фізика	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Фізика. 7-9 класи» (наказ МОН України від 07.06.2017 №804)
Історія України	Навчальна програма для закладів загальної середньої освіти «Історія України. 6-11 класи» (наказ Міністерства освіти і науки України від 03 серпня 2022 року № 698)
Всесвітня історія	Навчальна програма для закладів загальної середньої освіти «Історія України. 6-11 класи» (наказ Міністерства освіти і науки України від 03 серпня 2022 року № 698)
Основи правознавства	Навчальна програма для закладів загальної середньої освіти «Основи правознавства. 9 клас» (наказ Міністерства освіти і науки України від 03 серпня 2022 року № 698)
Трудове навчання	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Трудове навчання. 5-9 класи» (наказ МОН України від 07.06.2017 №804)
Основи здоров'я	Навчальна програма для закладів загальної середньої освіти «Основи здоров'я. 6-9 класи» (наказ Міністерства освіти і науки України від 03 серпня 2022 року № 698)

Інформатика	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Інформатика.5-9 класи» (наказ МОН України від 07.06.2017 №804)
Фізична культура	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Фізична культура.5-9 класи» (автори Тимчик М.В., Алексеїчук Є.Ю. та інші). (наказ МОН України від 23.10.2017 №1407)
Мистецтво	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Мистецтво. 5-9 класи (авт.Л.Масол)» (наказ МОН України від 07.06.2017 №804)

III СТУПІНЬ

Предмет	Програма
10 клас	
Українська мова	Навчальна програма «Українська мова (рівень стандарту).10-11 класи» (наказ МОН України від 23.10.2017 №1407)
Українська література	Навчальна програма «Українська література (рівень стандарту).10-11 класи» (наказ МОН України від 23.10.2017 №1407)
Математика (алгебра і початки аналізу та геометрія)	навчальна програма з математики (алгебра і початки аналізу та геометрія) для учнів 10-11 класів загальноосвітніх навчальних закладів рівень стандарту (наказ МОН України від 23.10.2017 №1407).
Зарубіжна література	Навчальна програма для закладів загальної середньої освіти «Зарубіжна література.10-11 класи. Рівень стандарту» (наказ Міністерства освіти і науки України від 03 серпня 2022 року № 698)
Англійська мова	Програма для загальноосвітніх навчальних закладів.10-11 класи. Іноземні мови. Рівень стандарту. Іноземні мови. (наказ МОН України від 23.10.2017 №1407)
Біологія і екологія	Навчальна програма для закладів середньої освіти «Біологія і екологія.10-11 класи. Рівень стандарту.» (наказ МОН України від 23.10.2017 №1407)
Географія	Навчальна програма для закладів загальної середньої освіти «Географія.10-11 класи» (наказ Міністерства освіти і науки України від 03 серпня 2022 року № 698)
Хімія	Навчальна програма для закладів загальної середньої освіти «Хімія. 10-11 класи. Рівень стандарту» (наказ МОН України від 23.10.2017 №1407)
Фізика	Навчальна програма «Фізика 10-11» (Рівень стандарту та профільний рівень), авторського колективу НАН України під керівництвом Локтева В.М.. (наказ МОН України від 24.11.2017 №1539)
Астрономія	Навчальна програма «Астрономія 10-11» (Рівень стандарту та профільний рівень), авторського колективу НАН України під керівництвом Яцківа Я.Я.(наказ МОН України від 24.11.2017 №1539)
Історія України	Навчальна програма для закладів загальної середньої освіти «Історія України.6-11 класи» (наказ Міністерства освіти і науки України від 03 серпня 2022 року № 698)

Всесвітня історія	Навчальна програма для закладів загальної середньої освіти «Історія України.6-11 класи» (наказ Міністерства освіти і науки України від 03 серпня 2022 року № 698)
Громадянська освіта	Навчальна програма для закладів загальної середньої освіти «Громадянська освіта. Інтегрований курс 10 клас. Рівень стандарту» (наказ Міністерства освіти і науки України від 03 серпня 2022 року № 698)
Мистецтво	Навчальна програма для учнів 10-11 класів закладів загальної середньої освіти «Мистецтво.10-11 класи» (наказ МОН України від 23.10.2017 №1407)
Захист України	Навчальна програма для закладів загальної середньої освіти «Захист України 10-11 класи. Рівень стандарту» (наказ Міністерства освіти і науки України від 03 серпня 2022 року № 698)
Фізична культура	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Фізична культура.10-11 класи» (рівень стандарту) (автори М.В.Тимчик, Є.Ю.Алексейчук) (наказ МОН України від 23.10.2017 №1407)
11 клас	
Українська мова	Навчальна програма «Українська мова (рівень стандарту). 10-11 класи» (наказ МОН України від 23.10.2017 №1407)
Українська література	Навчальна програма «Українська література (рівень стандарту).10-11 класи» (наказ МОН України від 23.10.2017 №1407)
Математика (алгебра і початки аналізу та геометрія)	навчальна програма з математики (алгебра і початки аналізу та геометрія) для учнів 10-11 класів загальноосвітніх навчальних закладів рівень стандарту (наказ МОН України від 23.10.2017 №1407).
Зарубіжна література	Навчальна програма для закладів загальної середньої освіти «Зарубіжна література.10-11 класи. Рівень стандарту» (наказ Міністерства освіти і науки України від 03 серпня 2022 року № 698)
Англійська мова	Програма для загальноосвітніх навчальних закладів.10-11 класи.Іноземні мови. Рівень стандарту. Іноземні мови. Профільний рівень.(наказ МОН України від 23.10.2017 №1407)
Біологія	Навчальна програма для закладів середньої освіти «Біологія і екологія. 10-11 класи.Рівень стандарту.Профільний рівень.» (наказ МОН України від 23.10.2017 №1407)
Географія	Навчальна програма для закладів загальної середньої освіти «Географія.10-11 класи» (наказ Міністерства освіти і науки України від 03 серпня 2022 року № 698)
Хімія	Навчальна програма для закладів загальної середньої освіти «Хімія. 10-11 класи. Рівень стандарту» (наказ МОН України від 23.10.2017 №1407)
Фізика	Навчальна програма «Фізика 10-11» (Рівень стандарту та профільний рівень), авторського колективу НАН України під керівництвом Локтева В.М..(наказ МОН України від 24.11.2017 №1539)
Астрономія	Навчальна програма «Астрономія 10-11» (Рівень стандарту та профільний рівень), авторського колективу НАН України під керівництвом Яцківа Я. Я. (наказ МОН України від 24.11.2017 №1539)

Історія України	Навчальна програма «Історія України. Всесвітня історія. 10-11 класи» (наказ МОН України від 21.02.2019 №236)
Всесвітня історія	Навчальна програма «Історія України. Всесвітня історія. 10-11 класи» (наказ МОН України від 23.11.2017 №1407)
Мистецтво	Навчальна програма для учнів 10-11 класів закладів загальної середньої освіти «Мистецтво. 10-11 класи» (наказ МОН України від 23.10.2017 №1407)
Захист України	Навчальна програма для закладів загальної середньої освіти «Захист України 10-11 класи. Рівень стандарту» (наказ Міністерства освіти і науки України від 03 серпня 2022 року № 698)
Фізична культура	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Фізична культура. 10-11 класи» (рівень стандарту) (автори М.В.Тимчик, Є.Ю.Алексейчук) (наказ МОН України від 23.10.2017 №1407)

На основі затвердженої педагогічною радою навчальної програми предмета (інтегрованого курсу) вчитель складає календарно-тематичне планування з урахуванням навчальних можливостей учнів класу. Календарно-тематичне та поурочне планування здійснюється вчителем у довільній формі, у тому числі з використанням друкованих чи електронних джерел тощо. Автономія вчителя забезпечена академічною свободою, включаючи свободу викладання, свободу від втручання в педагогічну, науково-педагогічну та наукову діяльність, вільним вибором форм, методів і засобів навчання, що відповідають освітній програмі, розробленням та впровадженням авторських навчальних програм, проєктів, освітніх методик і технологій, методів і засобів, насамперед методик компетентнісного навчання. Під час розроблення календарно-тематичного та системи поурочного планування вчитель самостійно вибудовує послідовність формування очікуваних результатів навчання, враховуючи при цьому послідовність розгортання змісту в навчальній програмі. Учитель може переносити теми уроків, відповідно до того, як учні засвоїли навчальний матеріал, визначати кількість годин на вивчення окремих тем.

V. ОПИС ФОРМ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ТА ІНСТРУМЕНТАРІЮ ОЦІНЮВАННЯ

У 2023/2024 н. р. за заявами батьків, враховуючи умови воєнного стану у закладі організовано очну форму навчання для учнів.

Очікувані результати навчання, окреслені в межах кожної галузі, досяжні, якщо використовувати інтерактивні форми і методи навчання – дослідницькі, інформаційні, мистецькі проекти, сюжетно-рольові ігри, інсценізації, моделювання, ситуаційні вправи, екскурсії, дитяче волонтерство тощо.

Основною формою організації освітнього процесу є класно-урочна система. В освітньому процесі використовуються різні типи уроку:

- урок формування компетентностей;
- урок розвитку компетентностей;
- урок перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей;
- уро корекції основних компетентностей;
- комбінований урок.

Також формами організації освітнього процесу можуть бути екскурсії, віртуальні подорожі, уроки-семінари, конференції, форуми, спектаклі, брифінги, квести, інтерактивні уроки (уроки-«суди», урок-дискусійна група, уроки з навчанням одних учнів іншими), інтегровані уроки, проблемний урок, відео-уроки тощо. Кожен тип уроку має свою структуру, тобто етапи побудови уроку, їх послідовність, взаємозв'язки між ними. Характер елементів структури визначається завданнями, які слід постійно вирішувати на уроках певного типу, щоб найбільш оптимальним шляхом досягти тієї чи іншої дидактичної, розвиваючої та виховної мети уроку. Визначення і послідовність цих завдань залежать від логіки і закономірностей навчального процесу. Зрозуміло, логіка засвоєння знань відрізняється від логіки формування навичок і вмінь, а тому і різняться структура уроків відповідних типів. Кожний тип уроку має свою структуру. Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року. Розподіл навчальних годин за темами, розділами, вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у програмі.

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісний підхід, який передбачає постійне включення учнів до різних видів навчально-пізнавальної діяльності, а також практична спрямованість процесу навчання. Формуванню ключових компетентностей сприяє встановлення та реалізація в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньопредметних зв'язків і наскрізних змістових ліній. Навчання за наскрізними змістовими лініями реалізується насамперед через: організацію освітнього середовища; окремі предмети, роль яких при навчанні за наскрізними лініями різна і залежить від цілей і змісту окремого предмета та від того, наскільки тісно той чи інший предметний цикл пов'язаний із конкретною змістовою лінією; предмети за вибором; роботу в проектах; позаурочну навчальну роботу і роботу гуртків.

Очікувані результати навчання, окреслені в межах кожного предмета, досяжні, якщо використовувати діяльнісний підхід, проблемне навчання, проектні технології, ситуаційні вправи, інтерактивні форми, роботу в парах/групах змінного складу тощо.

Формами організації освітнього процесу можуть бути різні типи уроків, практичні заняття, семінари, конференції, заліки, співбесіди, проекти (дослідницькі, інформаційні, мистецькі), сюжетно-рольові ігри, екскурсії, віртуальні подорожі тощо.

Вибір форм і методів навчання вчитель/вчителька визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

Освітній процес організовується в безпечному освітньому середовищі та здійснюється з урахуванням вікових особливостей, фізичного, психічного та інтелектуального розвитку дітей, їхніх особливих освітніх потреб.

За необхідності освітній процес може відбуватися в дистанційному та змішаному режимах із використанням сучасних освітніх інструментів: єдиної навчальної платформи Google For Education, поєднання онлайн-занять через Zoom, Gooq|Meet; заздалегідь записаних відео- уроків, презентацій від вчителів чи із зовнішніх освітніх ресурсів; ретельно підібраних завдань для самостійної роботи із подальшою перевіркою.

За потреби заклад освіти може організувати здобуття освіти за індивідуальною освітньою траєкторією. Індивідуальна освітня траєкторія учня реалізується з урахуванням необхідних для цього ресурсів, наявних у закладу (закладів) освіти та інших суб'єктів освітньої діяльності, зокрема тих, що забезпечують здобуття освіти за мережевою формою здобуття освіти. Індивідуальна освітня траєкторія учня реалізується на підставі індивідуальної програми розвитку, індивідуального навчального плану, що розробляється педагогічними працівниками у взаємодії з учнем та/або його батьками, схвалюється педагогічною радою закладу освіти, затверджується його керівником та підписується батьками.

Оцінюванню підлягають результати навчання з навчальних предметів, інтегрованих курсів обов'язкового освітнього компонента типового навчального плану. Оцінювання відповідності результатів навчання учнів, які завершили здобуття базової середньої освіти, вимогам Державного стандарту здійснюється шляхом державної підсумкової атестації. Оцінювання результатів навчання учнів має бути зорієнтованим на ключові компетентності і наскрізні вміння та вимоги до обов'язкових результатів навчання у відповідній освітній галузі, визначені Державним стандартом. Встановлення відповідності між вимогами до результатів навчання учнів, визначеними Державним стандартом, та показниками їх вимірювання здійснюється відповідно до системи та загальних критеріїв оцінювання результатів навчання учнів, визначених Міністерством освіти і науки України.

Здобувачі початкової освіти проходять державну підсумкову атестацію, яка здійснюється лише з метою моніторингу якості освітньої діяльності закладів освіти та (або) якості освіти. Державна підсумкова атестація учнів класів проводиться відповідно до Порядку проведення державної підсумкової атестації, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 07.12.2018 №1369, зареєстрованого у Міністерстві юстиції України 02.01.2019 №8/32979.

Контроль і оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти здійснюються на суб'єкт-об'єктних засадах, що передбачає систематичне відстеження їхнього індивідуального розвитку у процесі навчання. За цих умов контроль-оцінювальна діяльність набуває для здобувачів формувального характеру. Контроль спрямований на пошук ефективних шляхів поступу кожного здобувача у навчанні, на визначення особистих результатів здобувачів не передбачає порівняння із досягненнями інших і не підлягає статистичному обліку з боку адміністративних органів.

При виконанні обов'язкового виду роботи учителі мають **розроблені критерії оцінювання навчальних досягнень учнів**, які ґрунтуються на критеріях, затверджених МОН. Інформація про критерії оцінювання доноситься до учнів у різних формах: в усній формі, шляхом розміщення на інформаційному стенді у класі, на шкільному сайті у розділі «Освітній процес/Критерії оцінювання».

Упродовж навчання в 1-4 класах здобувачі освіти опановують способи самоконтролю, саморефлексії самооцінювання, що сприяє вихованню відповідальності, розвитку інтересу, своєчасному виявленню прогалин у знаннях, уміннях, навичках та їх корекції.

Результат оцінювання особистісних надбань здобувачів освіти 1–4 класів виражається вербальною оцінкою, а об'єктивних результатів навчання здобувачів освіти у **1-2 класах – вербальною оцінкою, у 3-4 класах – рівневою оцінкою** на підставі рішення педагогічної ради (протокол від 26.08.2022 №1).

Формулювання оцінювальних суджень, визначення рівня результату навчання здійснюється на основі Орієнтовної рамки оцінювання результатів навчання здобувачів освіти початкової освіти (додаток 1 наказу МОН України від 13.07.2021 №813). Особливості організації оцінювання в певному класі можуть ініціюватися вчителем і бути затвердженими на засіданні педагогічної ради закладу освіти. Оцінювання учнів 5-6 класів НУШ

здійснюється відповідно до наказу МОН від 01.04.2022 № 289 з урахуванням інструктивно-методичних рекомендацій щодо організації освітнього процесу та викладання навчальних предметів у закладах загальної середньої освіти у 2022/2023 навчальному році. Оцінювання учнів 7-11 класів здійснюється відповідно до Критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів (вихованців) у системі загальної середньої освіти, затверджених наказом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 13 квітня 2011 р. № 329 (zareestrovano в Міністерстві юстиції України від 11 травня 2011 р. за № 566/19304), та Орієнтовних вимог оцінювання навчальних досягнень учнів із базових дисциплін у системі загальної середньої освіти, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України від 21 серпня 2013 р. № 1222.

Оцінювання здійснюється у процесі повсякденного вивчення результатів навчальної роботи учнів та на основі Критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів (вихованців) у системі загальної середньої освіти, затверджених наказом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 13.04.2011 року №329. Критерії, що розробляються вчителями спільно з учнями для оцінювання різних видів завдань, для різних занять або навчальних тем розміщуються в навчальних кабінетах або ж оголошуються перед початком виконанням робіт.

Критерії оцінювання навчальних досягнень учнів з усіх предметів розміщені на офіційному сайті закладу.

Формувальне оцінювання розпочинається з перших днів навчання у школі і триває постійно, має на меті: підтримати навчальний розвиток дітей; вибудувати індивідуальну траєкторію їхнього розвитку; діагностувати досягнення на кожному з етапів процесу навчання; вчасно виявляти проблеми й запобігати їх нашаруванню; аналізувати хід реалізації навчальної програми й ухвалювати рішення щодо корегування програми і методів навчання відповідно доіндивідуальних потреб дитини; мотивувати прагнення здобути максимально можливі результати;виховувати ціннісні якості особистості, бажання навчатися, не боятися помилок, переконання у власних можливостях і здібностях. **Результати формувального оцінювання** виражаються **вербальною оцінкою** учителя/учнів, що характеризують процес навчання та досягнення учнів. При цьому учитель озвучує оцінювальне судження після того, як висловив/ли думку учень/учні. Оцінювальне судження вчителя слугує зразком для наступних оцінювальних суджень учнів під час само оцінювання і взаємооцінювання. У межах формувального оцінювання за результатами опанування певної програмової теми/частини теми (якщо тема велика за обсягом)/кількох тем чи розділу протягом навчального року рекомендується проводити **тематичні діагностувальні роботи**. **Результатами оцінювання тематичних діагностувальних робіт є оцінювальні судження з висновком про сформованість кожного результату навчання, який діагностується на даному етапі навчання. Оцінювальні судження за результатами тематичного оцінювання фіксуються у зошитах** для тематичних діагностувальних робіт, на аркушах з роботами учнів до наступного уроку з того предмета вивчення, на якому виконували роботу, **повідомляючи учням та їхнім батькам**.

Об'єктом **підсумкового оцінювання** є результати навчання учня/учениці за рік. Основою для підсумкового оцінювання результатів навчання за рік можуть бути результати виконання тематичних діагностувальних робіт, записи оцінювальних уджень про результати навчання. **Підсумкова оцінка за рік** визначається з урахуванням динаміки досягнення того чи іншого результату навчання. Підсумкова (річна) оцінка **фіксується** у класному журналі та свідоцтвах досягнень учнів.

Підсумкове оцінювання передбачає зіставлення навчальних досягнень здобувачів з конкретними очікуваними результатами навчання, визначеними освітньою програмою.

Підсумковому оцінюванню (семестровому, річному) підлягають результати навчання з навчальних предметів, інтегрованих курсів обов'язкового освітнього компонента типового навчального плану. Педагогічна рада закладу загальної середньої освіти може ухвалити рішення про оцінювання результатів навчання складників вибіркового освітнього компонента.

Семестрове оцінювання здійснюють з урахуванням різних видів навчальної діяльності, які мали місце протягом семестру, та динаміки особистих навчальних досягнень

учня / учениці. Проведення окремої семестрової атестації не є обов'язковим і здійснюється на розсуд закладу освіти.

Річне оцінювання здійснюють на основі семестрових або скоригованих семестрових оцінок. Річна оцінка не обов'язково є середнім арифметичним від оцінок за I та II семестри. Для визначення річної оцінки потрібно враховувати динаміку особистих навчальних досягнень учня / учениці протягом року.

Семестрова та річна оцінки можуть підлягати коригуванню. Відповідно до п. 3.2. Інструкції з ведення класного журналу 5-11(12)-х класів загальноосвітніх навчальних закладів, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 03.06.2008 № 496, у триденний термін після виставлення семестрової оцінки батьки (особи, які їх замінюють) учнів (вихованців), які виявили бажання підвищити результати семестрового оцінювання або не були атестовані, звертаються до керівника закладу освіти із заявою про проведення відповідного оцінювання, у якій пояснюють причину та необхідність його проведення. Наказом керівника закладу створюють комісію та затверджують графік і порядок проведення оцінювання. Члени комісії готують завдання, що погоджує педагогічна рада навчального закладу. Комісія ухвалює рішення щодо його результатів та складає протокол. Рішення цієї комісії є остаточним, при цьому скоригована семестрова оцінка не може бути нижчою за семестрову. У разі, якщо учневі/учениці не вдалося підвищити результати, запис у колонку «Скоригована» у класному журналі не роблять. За результатами оцінювання керівник закладу освіти видає відповідний наказ. Коригування річної оцінки здійснюють шляхом коригування семестрової оцінки за I та/або II семестр відповідно до п.п. 9-10 Порядку переведення учнів (вихованців) закладу загальної середньої освіти до наступного класу, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 14.07.2015 № 762 (зі змінами).

Оцінка результатів навчання учнів є конфіденційною інформацією, яку повідомляють лише учневі / учениці, його / її батькам (іншим законним представникам). Відомості, отримані під час підсумкового та, у разі застосування, проміжного, оцінювання результатів навчання, застосовують у формульованні оцінюванні, зокрема, для вироблення навчальних цілей на наступний період, визначення труднощів, що постали перед учнем / ученицею, та коригування освітнього процесу.

Оцінювання зорієнтоване на визначені Державним стандартом ключові компетентності та наскрізні вміння й передбачені навчальною програмою очікувані результати навчання для відповідного періоду освітнього процесу. Враховуючи ці вимоги, для оцінювання навчальних досягнень учнів доцільно керуватися такими категоріями критеріїв:

- розв'язання проблем і виконання практичних завдань із застосуванням знань, що охоплюються навчальним матеріалом;
- комунікація (тому числі з використанням інформаційно-комунікаційних технологій);
- планування й здійснення навчального пошуку, робота з текстовою і графічною інформацією;
- рефлексія власної навчально-пізнавальної діяльності.

У разі порушення учнем / ученицею принципів доброчесності під час певного виду навчальної діяльності, учитель може прийняти рішення не оцінювати результат такої навчальної діяльності.

Для забезпечення наступності між підходами до оцінювання результатів навчання здобувачів початкової та базової середньої освіти, у вересні-жовтні навчання 5-го класу підсумкове та проміжне оцінювання результатів навчання учнів буде здійснюватися за рівневою шкалою, а його результати позначатимуть словами або відповідними літерами: «початковий (П)», «середній» (С), «достатній» (Д), «високий (В)», та супроводжувати вербальною характеристикою з орієнтацією на досягнення учня / учениці (а не на помилки або невдачі).

Здобувачі початкової освіти проходять державну підсумкову атестацію, яка здійснюється лише з метою моніторингу якості освітньої діяльності закладів освіти та(або) якості освіти.

З метою неперервного відстеження результатів початкової освіти, їх прогнозування та коригування можуть проводитися моніторингові дослідження навчальних досягнень на національному, обласному, районному, шкільному рівнях, а також на рівні окремих класів. Аналіз результатів моніторингу дає можливість відстежувати стан реалізації цілей початкової освіти та вчасно приймати необхідні педагогічні рішення.

Зміст освітньої програми спрямований на формування у здобувачів освіти таких **ключових компетентностей**:

1) вільне володіння державною мовою, що передбачає уміння усно і письмово висловлювати свої думки, почуття, чітко та аргументовано пояснювати факти, а також любов до читання, відчуття краси слова, усвідомлення ролі мови для ефективного спілкування та культурного самовираження, готовність вживати українську мову як рідну в різних життєвих ситуаціях;

2) здатність спілкуватися рідною та іноземними мовами, що передбачає активне використання рідної мови в різних комунікативних ситуаціях, зокрема в побуті, освітньому процесі, культурному житті громади, можливість розуміти прості висловлювання іноземною мовою, спілкуватися нею у відповідних ситуаціях, оволодіння навичками міжкультурного спілкування;

3) математична компетентність, що передбачає виявлення простих математичних залежностей в навколишньому світі, моделювання процесів та ситуацій із застосуванням математичних відношень та вимірювань, усвідомлення ролі математичних знань та вмінь в особистому і суспільному житті людини;

4) компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій, що передбачають формування допитливості, прагнення шукати і пропонувати нові ідеї, самостійно чи в групі спостерігати та досліджувати, формулювати припущення і робити висновки на основі проведених дослідів, пізнавати себе і навколишній світ шляхом спостереження та дослідження;

5) інноваційність, що передбачає відкритість до нових ідей, ініціювання змін у близькому середовищі (клас, школа, громада тощо), формування знань, умінь, ставлень, що є основою компетентнісного підходу, забезпечують подальшу здатність успішно навчатися, провадити професійну діяльність, відчувати себе частиною спільноти і брати участь у справах громади;

6) екологічна компетентність, що передбачає усвідомлення основи екологічного природокористування, дотримання правил природоохоронної поведінки, ощадного використання природних ресурсів, розуміючи важливість збереження природи для сталого розвитку суспільства;

7) інформаційно-комунікаційна компетентність, що передбачає опанування основою цифрової грамотності для розвитку і спілкування, здатність безпечного та етичного використання засобів інформаційно-комунікаційної компетентності у навчанні та інших життєвих ситуаціях;

8) навчання впродовж життя, що передбачає опанування уміннями і навичками, необхідними для подальшого навчання, організацію власного навчального середовища, отримання нової інформації з метою застосування її для оцінювання навчальних потреб, визначення власних навчальних цілей та способів їх досягнення, навчання працювати самостійно і в групі;

9) громадянські та соціальні компетентності, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, усвідомленням рівних прав і можливостей, що передбачають співпрацю з іншими особами для досягнення спільної мети, активність в житті класу і школи, повагу до прав інших осіб, уміння діяти в конфліктних ситуаціях, пов'язаних з різними проявами дискримінації, цінувати культурне розмаїття різних народів та ідентифікацію себе як громадянина України, дбайливе ставлення до власного здоров'я і збереження здоров'я інших людей, дотримання здорового способу життя;

10) культурна компетентність, що передбачає залучення до різних видів мистецької творчості (образотворче, музичне та інші види мистецтв) шляхом розкриття і розвитку природних здібностей, творчого вираження особистості;

11) підприємливість та фінансова грамотність, що передбачають ініціативність, готовність брати відповідальність за власні рішення, вміння організувати свою діяльність для досягнення цілей, усвідомлення етичних цінностей ефективної співпраці, готовність до втілення в життя ініційованих ідей, прийняття власних рішень.

Спільними для всіх ключових компетентностей є такі вміння: читання з розумінням, вміння висловлювати власну думку усно і письмово, критичне та системне мислення, творчість, ініціативність, здатність логічно обґрунтовувати позицію, вміння конструктивно керувати емоціями, оцінювати ризики, приймати рішення, розв'язувати проблеми, співпрацювати з іншими особами.

В освітній програмі
ПІДЗВІРИНЕЦЬКОГО ЗЗСО І-ІІІ
СТУПЕНІВ
на 2023-2024 навчальний рік
пронумеровано, прошнуровано
_____ аркушів
Директор _____ М.О.Подібка